

Prenos dela pristojnosti v zapuščinskem postopku na notarje (kritična analiza slovenskega predloga)

Miha Ozimek¹

V prispevku² najprej analiziram **razloge za sprejem predloga zakona** o spremembah in dopolnitvah zakona o dedovanju (EVA 2007-2011-0005, v nadaljevanju: predlog zakona), izpostavim dilemo, da se v predlogu zakona **prepleta vloga notarja** kot nosilca javnih pooblastil z vlogo notarja kot pooblaščenca sodišča in v zadnjem delu **analiziram posamezne člene** predloga zakona.

123

1. Analiza razlogov za sprejem predlaganih sprememb zakona

Ob pripravi predloga sprememb zakona je smiselno analizirati razloge, zaradi katerih so spremembe zakona potrebne in/ali utemeljene.³ V poglavju Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona se naštevajo: sodne zaostanke, dolgotrajnost zapuščinskih postopkov,

---

¹ Asistent na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani.

² Pri pripravi tega prispevka sem izhajal iz ugotovitev iz svoje diplomske naloge z naslovom Prenos dela pristojnosti v zapuščinskem postopku na notarje (s poudarkom na hrvaški pravni ureditvi). Ob pripravi diplomske naloge sem poglobljeno študiral strokovno literaturo iz področja dednega prava ter proučeval ureditev, ki je (še sedaj) v veljavi v Republiki Hrvaški. Ker gre v Republiki Hrvaški za ureditev, v kateri nastopa notar v zapuščinskem postopku kot pooblaščenec sodišča in ne tako, kot je urejeno v slovenskem predlogu zakona, kot nosilec javnih pooblastil, bo možna le delna primerjava. Ob pripravi tega prispevka pa sem pridobil statistične podatke iz največjega slovenskega zapuščinskega sodišča, Okrajnega sodišča v Ljubljani.

³ V času, ko sem pripravljal diplomsko nalogo, je predlog sprememb zakona vseboval le en člen, notar pa naj bi v zapuščinskem postopku nastopal kot nosilec javnih pooblastil. Sedanji predlog ima več členov, koncept uvedbe notarja pa je enak.

izgubo pooblastil notarjev na drugih področjih in zagotovitev materialnih sredstev za opravljanje notariata kot javne službe, potrebo, da se omogoči dedičem, da, predvsem v primeru, ko je predmet zapuščine podjetje, zberejo vse dokumente, obiščejo notarja in nemudoma dobijo tudi ustrezno notarsko listino o dedovanju in strokovna usposobljenost notarjev za področje novih pravnih razmerij.

Glede **sodnih zaostankov** je potrebno vedeti, da se ob nespremenjenem načinu vodenja statistike teh zaostankov stanje ne bo spremenilo. Iz ocene stanja ter iz konkretnih podatkov Okrajnega sodišča v Ljubljani izhaja, da zaostanki upadajo oziroma, da ne gre za zaostanke, ki bi jih bilo mogoče odpraviti bodisi z delom sodišča ali notarjev. Enako velja tudi za razlog **dolgotrajnosti postopkov**. Dolgotrajni so le postopki, ki so zapleteni, v katerih se čaka na izid pravde, gre za dedovanje zaščitene kmetije ali dedovanje na podlagi denacionalizacijske odločbe.⁴ Za skrajšanje postopkov bi bila smiselna večja udeležba notarjev pri posameznih opravilih, za katera so že sedaj pooblašteni po Zakonu o notariatu (Ur.l. RS, št. 13/94, 48/94, 82/94, 41/95, 1/99, 83/01, 73/04, 23/05, 98/05, 4/06, 17/06, 115/06, 2/07, 33/07) in Zakonu o dedovanju (Ur.l. SRS št. 15/76, 23/78, Ur.l. RS 17/91, 13/94, 40/94, 82/94, 117/00, 67/01, 83/01), s čimer bi jim bila zagotovljena tudi sredstva oziroma obstoj službe notariata in nadomestilo zaradi **izgube določenih pristojnosti**. Tudi razlog, da je izkazana potreba, da se omogoči dedičem, da, predvsem v primeru, ko je predmet zapuščine podjetje, zberejo vse dokumente, obiščejo notarja in **nemudoma dobijo tudi ustrezno notarsko listino o dedovanju**, ne prepriča. Ne gre za nek drugačen postopek po vsebini glede na sodni zapuščinski postopek in tisto, kar bo lahko pridobljeno pri notarju, je po vsebini sklep o dedovanju brez oziroma z dednim dogovorom ali sporazumom.⁵ Večja **strokovna usposobljenost notarjev** od sodnikov kot razlog ne prepriča.⁶

Menim, da spremembe zakona niso dobra rešitev. V Sloveniji je zapuščinski postopek pred sodiščem tradicija. Gre za postopek, ki se v daljšem obdobju zakonodajno ni spreminjal. To je omogočilo vsaj relativno obvladovanje in poznavanje sistema, ki ga dopolnjuje tudi izoblikovana bogata sodna praksa. Sistema, ki vsaj kolikor toliko dobro deluje, ni pametno spreminjati, gotovo pa to ni dobro s sistemsko nujno (kar bo pojasnjeno

⁴ Čas, ki preteče med prejemanjem smrtovnice do razpisa prve obravnave, bi bilo mogoče skrajšati z ustrezno organizacijo dela sodišča in uvedba novega sistema ni potrebna. Nesporne zadeve pa se tudi na obravnavi na sodišču takoj zaključijo.

⁵ To bi enako hitro lahko opravilo tudi sodišče, če bi imele zadeve, v katerih bi vsi dediči sporočili, da med njimi ni spora, na sodišču prednost. Enako bi že po sedaj uveljavljeni ureditvi dediči lahko sklepali sporazume pri notarju in bi bil zanimiv podatek o tem, koliko takih sporazumov je bilo v teku zapuščinskih postopkov ali po izdaji sklepa o dedovanju v zvezi z delitvijo skupne lastnine izdelano pri notarjih.

⁶ Tudi če je to res, so sodniki gotovo vsaj toliko usposobljeni kot notarji, zagotovljena pa je preveritev njihovega dela preko pravnih sredstev, kar za notarje po predlogu zakona ne velja oziroma se bodo nepravilnosti lahko odpravile le v postopku na podlagi vložene tožbe.

v nadaljevanju) necelovitimi, nepreverjenimi in nepreverljivimi rešitvami.⁷ Prepričan sem, da spremembe zakona ne bodo dosegle cilja in tudi ne izpolnile pričakovanj, pač pa bo povzročena veliko dela, novih evidenc, nejasnosti, dodatnih zaostankov, večja bo finančna obremenitev državljanov ob vprašljivem krajšem času postopkov, nastali bodo novi spori in pravde, ureditev zapuščinskega postopka bo nekonsistentna.

2. Prepletanje vloge notarja (nosilec javnih pooblastil/pooblaščenec sodišča) in dvojnost postopkov (nesporne/sporne zadeve)

Za predlagane spremembe zakona je bilo potrebno sprejeti odločitev o tem, katerega od možnih treh sistemov ali načinov sodelovanja notarja pri reševanju zapuščinskih zadev glede na izvor njegove uradne moči (javna pooblastila, javna pooblastila in sodni nalog ali oblastna funkcija kot državni uradnik), bi bilo možno uveljaviti. S predlogom zakona se uvaja način, ko notarjeva uradna moč za sodelovanje v zapuščinskem postopku izvira iz javnih pooblastil.⁸

Kot razumem iz strokovne literature, tako ni možno v celoti povzeti nobenega od navajanih sistemov in gre za nek nov, kombiniran sistem. Sistema notarja kot državnega uradnika ni mogoče uveljaviti, dokler je notariat urejen kot svoboden poklic in notarji nimajo položaja državnih uradnikov v okviru sodnega sistema (že navajani članek dr. Vesne Rijavec, str. II). Ostalih »čistih« dveh načinov pa ni mogoče prevzeti in uveljaviti zato, ker je veljavni zapuščinski postopek urejen tako, da v teku tega postopka lahko prihaja do napotitev na pravdo ter je s tem v zvezi potrebno razmejevati, kdaj gre za dejansko in kdaj za pravno vprašanje, ki ga (razen v primerih iz 212. člena Zakona o dedovanju) rešuje samo zapuščinsko in ne pravnomočno sodišče in ker se v teku postopka izvaja sodna funkcija, ki je ni mogoče prenesti na notarja.⁹ Zaradi navedenega se tudi

⁷ Vsekakor pa je obstoječi sistem smiselno dograjevati in izboljševati. Na tem področju bi bilo sodelovanje in udeležba notarjev dobrodošla, a se že kljub danim možnostim, po meni znanih podatkih, to ni, vsaj v večjem obsegu ne, realiziralo. Predlog zakona ne prenaša na notarje opravila sestave smrtovnice kot je to predlagala dr. Vesna Rijavec (tudi v članku Urejanje dednih zadev – prenos pristojnosti na notarje, Pravna praksa 13/2000, str. XII) in kar bi bilo lahko dodatno opravilo za notarje.

⁸ To je bilo predlagano tudi s strani stroke (tako je npr. predlagala dr. Vesna Rijavec v že navedenem članku na strani XII), a z izrecnim opozorilom, da je potrebno uskladiti celoten sistem. To pa se (še) ni zgodilo in se z delnimi spremembami ob nespremenjenem postopku tega niti ne da celovito urediti (hkrati pa se tudi pri samih nespornih zadevah uvaja dvotirnost).

⁹ V zvezi s tem, kaj sodi v sodno funkcijo, prof. dr. Lojze Ude v članku z naslovom Za večja pooblastila notarjem v zapuščinskem postopku, objavljenem v Notarskem vestniku, junij 2005, navaja: »Ne bi pa mogel notar, ki v našem sistemu sicer ima javna pooblastila, ne opravlja pa sodne funkcije, sprejemati nekaterih odločitev, kot so postavitve skrbnika zapuščine, zavarovanje zapuščine in ločitev zapuščine. V bistvu te odločitve predstavljajo opravljanje sodne

ob odločitvi za način delovanja notarja kot nosilca javnih pooblastil ni mogoče izogniti dvojnosti postopka in nujne povezanosti med notarjem in sodiščem.

Prav tako nisem prepričan, da gre res za način delovanja notarja kot nosilca javnega pooblastila in ne (tudi) za način delovanja notarja kot pooblaščenca sodišča. Razloga za mojo dilemo sta:

- ali določba 227.d člena, da ima pri reševanju nespornih zapuščinskih zadev notar vse pristojnosti in pooblastila kot jih ima zapuščinsko sodišče, razen če v poglavju ni določeno drugače, ne pomeni, da gre za vlogo notarja kot pooblaščenca sodišča, in bi ga moralo nadzorovati sodišče in ne Notarska zbornica,
- ali nevarnost posega v sodno funkcijo po 227.č členu (ko notar navede obstoj spornih dejstev in kot, sicer nepravilno, določa ta člen in se navaja tudi v obrazložitvi predloga (str. 48) sodišče le napoti na pravdo, kar ni prav – o tem več v nadaljevanju) ne pomeni, da je dejanska vloga notarja, vloga sodnega pooblaščenca.

Predlagana ureditev ob nespornem dejstvu, da se celotnega zapuščinskega postopka ob obstoječem sistemu ne da prenesti iz sodišča na notarje, uvaja tudi dodatno dvojnost postopka. Čeprav so vse zapuščinske zadeve po predlogu zakona začete pri notarjih, se ne bodo nujno pri njih tudi izvedle. Pri notarjih se v nobenem primeru ne bodo izvedle sporne zapuščinske zadeve. Tako velja dvojnost nesporne/sporne zadeve. Poleg tega pa je po predlogu zakona zaradi »izbirne« stvarne pristojnosti uvedena dvojnost postopkov tudi glede nespornih zadev (o tem več v nadaljevanju).

3. Analiza posameznih členov predloga zakona

3.1. Kako in pri katerem organu se začne zapuščinski postopek

Iz določbe 227. a člena izhaja, da se bodo pred notarjem urejale le nesporne zadeve in tiste, v katerih bo podano soglasje udeležencev, ko takšno soglasje zahteva zakon (npr.

---

funkcije, ki je notar nima in celo funkcije državne prisile, ki je pridržana sodiščem« (upoštevajoč navedeno je vprašljiv 227.f člen predloga zakona, ki določa, da v zvezi z ukrepi za zavarovanje zapuščine med urejanjem zapuščinske zadeve notar ravna v skladu z določbo 200. člena, glede ločitve zapuščine pa po določbi 204. členu ZD, saj je iz tega mogoče razumeti, da dejansko notar sam odloči o navedenih ukrepih).

Način, ko je notar nosilec javnih pooblastil, je tradicionalen v Franciji, kjer ni zapuščinskih sodišč in kjer se postopek ne uvede po uradni dolžnosti. V našem sistemu se zapuščinski postopek uvede po uradni dolžnosti, poleg tega pa zaradi možnosti pravde med zapuščinskim postopkom in sodne funkcije francoskega sistema ni mogoče prenesti v našo ureditev.

postavitev upravitelja zapuščine – dediči morajo dati soglasje, če ne, ga postavi sodišče).¹⁰ Ob prejemu smrtovnice še ni (vsaj ne vedno) jasno, ali bo šlo za nesporno zadevo. Sprejeta pa je rešitev, da se vse smrtovnice pošljejo notarjem, čeprav je njihova pristojnost za vodenje postopka že v začetku vezana na to, da noben dedič ne bo nasprotoval in da bo plačan fiksni znesek, tudi če sicer ne bo nasprotovanja stvarni pristojnosti niti ne spora.

Ker gre kljub sistemu notarja kot javnega pooblaščenca za možno dvojnost postopkov (nesporni primeri pri notarju ali pri sodišču, nesporni pa pri notarju in ob sporu na sodišču), bi bilo morda boljše, da bi postopke začelo sodišče, ki bi »obdržalo« v svoji pristojnosti nekatere zadeve, za katere se že v začetku ve, da bodo »sporne«.¹¹ Glede na sprejeti koncept, da vse nesporne zapuščinske zadeve vodi notar, pa ni jasno, zakaj sploh ostaja možnost stvarne pristojnosti sodišča po izbiri dedičev in še posebno, zakaj kljub nenasprotovanju stvarni pristojnosti notarja s strani dedičev, te pristojnosti ni, če ni plačan fiksni znesek. Potem naj velja stvarna pristojnost notarja za vse nesporne postopke oziroma začete postopke (do spora).

V predlogu zakona predlagana ureditev po mojem mnenju odpira vrsto vprašanj:

- Kaj, če se bo kdo od dedičev glede stvarne pristojnosti premislil kasneje? Ali bo notar v takem primeru odstopil zadevo sodišču, čeprav ne bo spora?
- Ali bo možno doseči spremembo notarja po želji stranke ali bo to mogoče le v primeru utemeljenega razloga po 227.a členu?
- Kako bo v obvestilu navedeno, kdo plača in koliko od fiksnega zneska plača posamezen dedič?
- Kako se bodo dediči, ki se pogosto niti ne poznajo, vsekakor pa še niso vedno znani njihovi deleži, dogovorili o plačilu? Najbrž ni mišljeno, da bo vsak dedič plačeval enak fiksni znesek in bo potem notar to vračal, če bo eden nasprotoval stvarni pristojnosti notarja, ali pa zneska ne bo plačal.
- Kaj če bo plačilo fiksnega zneska prispelo potem, ko bo zadeva že odstopljena sodišču?
- Kako bo notar ravnal v primeru, ko zapuščina obsega le premičnine?

¹⁰ V nadaljevanju uporabljam izraz »nesporne zadeve« tako za zadeve, v katerih ni spornih dejstev po 210., 211. in 1. in 2. točki 212. člena Zakona o dedovanju kot tudi za tiste zadeve, v katerih je soglasje udeležencev, ki mora biti podano po zakonu, podano.

¹¹ Tako bi bilo sodišče tisto, ki bi točno vedelo, koliko postopkov je v teku in pri katerih notarjih, izvajalo pa bi tudi nadzor nad delom notarjev in izločitev notarja in ne da je celotno dodeljevanje, predodeljevanje zadev in izločitev notarja zaupano Notarski zbornici (227.a in 227.b člen in da je opredeljena odgovornost notarja kot disciplinska odgovornost – 8. odst. 227. a člen).

3.2. Kdo določi pristojnega notarja in izvaja nadzor

Predlagano je, da se notarji določajo po vrstnem redu po seznamu, kar je povsem korektno v smislu objektivnosti dodeljevanja zadev. Dodeljevanje zadev, izločitev notarja in nadzor nad njegovim delom je v pristojnosti Notarske zbornice (227.a, 227.b in 227.c členi).

Ker ima notar pri reševanju nespornih zapuščinskih zadev vse pristojnosti in pooblastila, ki jih ima sodišče, razen če ni določeno drugače (227.d člen), izvaja pa tudi ukrepe za zavarovanje zapuščine in celo opravi naloge skrbnika zapuščine (227.f člen), je vprašanje, če je pravilno, da nadzora ne izvaja sodišče. Sodišče po predlogu zakona nad delom notarja ne izvaja nadzora. Obstaja celo nevarnost, da bo »nadzor« oziroma vpliv na sodišče izvajal notar. Po 227.č členu in obrazložitvi k temu členu bo sodišče po prejemu potrdila notarja udeležence zgolj napotilo na pravdo in obstaja nevarnost, da bo pri tem le »prepisalo« navedbe spornih dejstev iz potrdila notarja. Ali gre zaradi navedenega že za poseg v sodno funkcijo ali zgolj za potencialno nevarnost, da se bo to lahko zgodilo in bi v takem primeru morala biti podana (tudi) odgovornost države za delo notarja?

3.3. Primeri, ko notar ne sme izvesti zapuščinske zadeve

Ti primeri so določeni v 227.c členu. Ni jasno, ali lahko zadevo vodi notar, ki je sodeloval pri sestavi oporoke. Določba 4. odst. 227.c člena določa le, da notar ne sme izvesti zapuščinske zadeve, če je izvršitelj oporoke ali skrbnik zapuščine. Glede skrbnika pa 227.f člen določa, da ko je zaradi razlogov iz 131. člena Zakona o dedovanju potrebno postaviti skrbnika zapuščine, te naloge opravi notar sam. Menim, da predlog zakona v delu, ki se nanaša na notarja kot skrbnika zapuščine, ni jasen.

3.4. Odstop zadeve sodišču

Določba 227.č člena po mojem mnenju ni skladna z zakonom.¹² Le sodišče je tisto, ki opravi opredelitev in razmejitev med pravnimi in dejanskimi vprašanji in ni res, da v vseh primerih zapuščinsko sodišče izda sklep o napotitvi na pravdo. Pravna vprašanja, razen primerov iz 212. člena Zakona o dedovanju, reši zapuščinsko sodišče samo.

¹² Ko notar ugotovi, da med udeleženci obstajajo sporna dejstva iz 1. odst. 227.a člena, po 227.č členu sestavi notarsko potrdilo, v katerem, poleg sestavin, določenih za notarsko potrdilo, navede tudi obstoj spornih dejstev, glede katerih med udeleženci ni bilo doseženo soglasje ter celotno zadevo odstopi v reševanje sodišču. Sodišče po prejemu zadeve ravna v skladu z 212. členom Zakona o dedovanju. V obrazložitvi k temu členu je v predlogu zakona navedeno, da ta člen določa obseg ravnanja sodišča (str. 48 obrazložitve predloga zakona) in da sodišče ne bo dolžno opraviti nobenih posebnih dejanj v postopku, razen napotitve na pravdo.

Ali se z določbo 227.č člena omogoča notarjem, da dejansko oni začrtajo nadaljnji postopek, ali vsaj odločilno vplivajo na ta potek oziroma ali ta določba celo terjaja sodišče, da napoti na pravdo tudi, če gre za tako pravno vprašanje, ki ga mora rešiti samo zapuščinsko sodišče. Če pa je s to določbo mišljeno, da bo tudi ta opravila (torej odločitve o spornih pravnih vprašanjih, za katere ni napotitve na pravdo – primeri iz 210. člena Zakona o dedovanju) izvedel notar, potem pa se mora notarja obravnavati kot državni organ oziroma sodišče.

3.5. Posveti notarja z udeleženci

Za razliko od sodišča notar ne opravi obravnave, ampak povabi udeležence na skupni posvet pred sestavo notarskega zapisa sporazuma o dedovanju po 227.k členu in lahko opravi tudi razgovor s posameznimi udeleženci brez prisotnosti drugih udeležencev (227.l člen). O takem razgovoru sestavi notarski zapisnik, ki ga posreduje ostalim udeležencem.

Menim, da je glede na način dela in pooblastila, notar vedno dolžan opraviti posvet oziroma srečanje, ni pa jasno, zakaj naj bi bil možen razgovor brez prisotnosti drugih. Če se zadeve razjasnjujejo in imajo vsi pravico biti z vsem seznanjeni, notar pa tudi sicer dela po Zakonom o notariatu in sestavlja o vsem notarske listine po pravilih za sestavo teh listin, ni potrebno ločenega sestajanja in s tem možnosti uveljavljanja različnih interesov ali ciljev.

3.6. Katere listine izdaja notar

Notar po določbi 227.d člena predloga zakona v postopku reševanja zapuščinskih zadev izdaja notarska potrdila ter notarske zapise sporazumov o dedovanju.

V predlogu zakona ni izrecno navedeno, ali se piše notarski zapisnik za vsak posvet, ki ga opravi notar. To je izrecno navedeno le za razgovor brez prisotnosti drugih udeležencev (227.l člen), ki se pošlje vsem udeležencem. Menim, da bi se zapisniki morali sestavljati za vse posvete in opravila. Potrdilo po 227.č členu vsebuje še navedbo o obstoju spornih dejstev. Menim, da gre za sporno določbo, celo za poseg ali vsaj vpliv na sodno funkcijo (več o tem pri točki 3.4.).

Ni jasno, kakšno listino o dedovanju izda notar.

- Ali izda notarski zapis sporazuma, če je dogovor o delitvi, sicer pa izda potrdilo (to bi izhajalo iz obrazložitve k predlogu zakona in iz 227.i člena)?
- Ali izda notarski zapis sporazuma o dedovanju, če je dosežen dogovor, sicer pa notarski zapis o dedovanju, kar bi izhajalo iz 227.m člena?
- Ali je listina o dedovanju vedno le notarski zapis sporazuma o dedovanju, ki nujno ne vsebuje dednega dogovora in ki je neposredno izvršljiv, kar bi moralo izhajati iz 227.n člena (saj se tudi sklepi o dedovanju brez dogovora pošljejo davčnemu uradu), je pa to v nasprotju z obrazložitvijo predloga zakona in 227.i členom ter nazivom sporazum, pa tudi v nasprotju z 227.m členom in 227.r členom, ki plačilo veže na delitev zapuščine, kar izhaja tudi iz obrazložitve predloga?

Menim, da mora biti vsaka listina, ki ima vsebino sklepa o dedovanju (ne glede na to, ali vsebuje tudi dogovor o delitvi ali ne), izvršljiva in posredovana za vpis v zemljiško knjigo in davčnemu organu.¹³

3.7 Finančne posledice in upravičenje notarja do plačila za storitve

Skladno z določbo 227.r člena je notar upravičen do plačila za storitev in stroške le, če je sklenjen sporazum. Pri tem izrecno izpostavljam nejasnost, kdaj gre za zapis sporazuma.¹⁴

V obrazložitvi k zakonski določbi 227.r člena je v predlogu zakona na strani 57 navedeno, da je takšna ureditev upravičena predvsem zaradi bistvenega razloga za prenos reševanja zapuščinskih zadev na notarje – razbremenitve sodišč, hitrejšega reševanja teh zadev, hkrati pa zaradi izognitve povečanja stroškov strank pri reševanju teh zadev.

Te obrazložitve ne razumem in se mi ne zdi utemeljena. Ni jasno, za kakšno razbremenitev zapuščinskega sodišča bi šlo, saj sklepanje dogovorov ni obvezno v zapuščinskem postopku (če pa se razume, da je dovolj notarski zapis o dedovanju kot zaključek zadeve celo brez dogovora, pa še toliko manj). Če gre za razbremenitev nepravdnega sodišča – razdelitve skupne lastnine ali kasneje solastnine, se sporazumi glede tega na sodišču hitro rešijo, vedno pa se sporazum lahko sklepa tudi pred notarjem in to neodvisno od zapuščinskega postopka. Kako bo zaradi tega zapuščinska zadeva hitreje rešena, ni jasno, tudi sicer pa sodišče vedno in brez težav zapiše dedni dogovor v sklep o dedovanju,

¹³ Čeprav bi iz določbe 3. odst. 227.m člena izhajalo, da so neposredno izvršljivi le notarski zapisi sporazuma o dedovanju, ne pa tudi notarski zapisi o dedovanju – torej brez dogovora – iz 1. odst. 227.m člena.

¹⁴ Če se po členih 227.m in 227.n šteje za sporazum tudi zapis brez dogovora, je plačilo zagotovljeno tudi, če dogovor o delitvi ni dosežen. Če bi bilo temu tako, bi bilo to v nasprotju z obrazložitvijo predloga zakona (stran 6 in 7).

če ne drugega vsaj solastnino in zato tudi ni jasno, kako bi se s sporazumi pred notarji zmanjšali stroški. Za dogovor v okviru zapuščinskega postopka na sodišču ni takse, za dogovor pred notarjem pa je določena tarifa in ni verjetno, da bo notarska tarifa za notarski zapis sporazuma o dedovanju bistveno drugačna od tarife za sporazum pred notarjem po že končanem zapuščinskem ali drugem postopku.

Vprašanje je tudi, kako bo vrednost za določitev višine plačila določil notar, ki bo za razliko od sodišča in limitirane takse imel interes, da se ugotovi čim večja vrednost zapuščine in kako se bo obravnaval spor glede te vrednosti.¹⁵

Menim, da se sprememba sistema v smislu prehoda iz sodišča na druge organe ali nosilce javnih pooblastil, ne sme odraziti tako, da se cena storitve kakorkoli spremeni. Če želijo to delo opravljati notarji, naj tudi zanje velja enako plačilo kot za sodišče, torej limitirana sodna taksa. Izpad proračuna zaradi taks vsekakor bo. Na kakšni osnovi se v obrazložitvi predloga na strani 7 navaja, da se bodo te takse pokrile z vplačanimi sodnimi taksami iz naslova drugih sodnih postopkov in dejanj, ki jih bodo vodili sodniki, ki bi sicer brez te novele postopali v zapuščinskih postopkih, ni jasno in tudi ni prepričljivo.

4. Zaključek

Če sem izpostavil zadeve, ki so nejasne le meni, bom vesel odgovorov. Če pa sem z analizo pokazal na dejanske nejasnosti in neskladja in s tem vzpodbudil iskanje rešitev, pa sem izpolnil svoj cilj. Čim lažje delo, ki ga zagotavlja dorečenost zakonodaje in čim manj sporov in nejasnosti zaradi neustrezne in nepremišljene zakonske ureditve je podlaga in poročilo za zadovoljstvo »uporabnikov« sodnih, državnih in storitev drugih nosilcev javnih pooblastil.

---

¹⁵ Ali bodo udeleženci uspeli doseči odstop zadeve na sodišče zaradi spora, ki ni neposredno spor o zapuščinski zadevi v smislu 227.a člena in na sodišču plačali le sodno takso za sklep o dedovanju in dedni dogovor (za katerega ni posebne takse (tarifna številka 9/2-b Zakona o sodnih taksah)).